

Motion till riksdagen 2022/23:139

av **Kalle Olsson och Anna-Caren Sätherberg (båda S)**

Permanent baserade kärnvapen på svensk mark

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inte tillåta permanent baserade kärnvapen på svensk mark inom ramen för ett svenskt Natomedlemskap och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Rysslands brutala och olagliga invasion av Ukraina har omkullkastat den europeiska säkerhetsordningen. Rysslands flagranta brott mot folkrätten liksom den ryska regimens höga risktagande har tvingat Sverige att snabbt ompröva sin säkerhetspolitiska linje. Den 1 maj 2022 ansökte Sverige tillsammans med Finland om medlemskap i Nato.

Från svensk sida är det viktigt att markera att Sverige bör vara en fortsatt stark röst för nedrustning, även efter ett Natointräde. I det ljuset är det otänkbart att Sverige ska tillåta permanent basering av ett annat Natolands kärnvapen på svenskt territorium. Sverige bör därvidlag inta samma linje som Natoländerna Norge och Danmark. Detta var också den linje som den dåvarande S-ledda regeringen aviserade i samband med inlämnandet av Sveriges Natoansökan.

Kärnvapen är ett slags yttersta bevis på människans destruktiva förmåga; vi har skapat ett vapen med förmåga att utplåna oss själva och allt annat levande. Utan att jämföra eller gradera hot är det svårt att se något annat enskilt hot som är lika akut som kärnvapenhotet. Kärnvapenhotet väntar inte runt hörnet – det har hängt som en mörk skugga över mänskligheten i mer än ett halvt sekel. Det finns genom historien exempel när det har varit nära att kärnvapen har detonerat, avsiktligt eller oavsiktligt, genom missförstånd eller oförstånd. Kärnvapen har fallit ner från flygplan. Övningar har först uppfattats som angrepp av motståndarsidan. Under Kubakrisen stod världen på randen till ett tredje världskrig. Alltjämt i dag står stormakterna redo att med kort varsel avfira kärnvapen.

Svensk socialdemokrati har en lång och stolt tradition av att verka för global nedrustning och avspänning, ett arbete som har fortsatt in i våra dagar. Sommaren 2019 stod dåvarande utrikesminister Margot Wallström värd för ett internationellt ministermöte om nedrustning och icke-spridningsfördraget NPT. Den dåvarande S-ledda regeringen beslutade även att inrätta ett kunskapscenter om kärnvapenedrustning som bland annat ska bidra med forskning och analyser till gagn för Sveriges diplomatiska arbete för en kärnvapenfri värld. Dessa initiativ kan sättas i ett historiskt sammanhang där socialdemokrater som Alva Myrdal, Olof Palme, Anna Lindh, Margot Wallström och Ann Linde har agerat pådrivare för nedrustning och avspänning.

Även i ett mycket ansträngt säkerhetspolitiskt läge måste det finnas utrymme för såväl militär styrka som initiativ till dialog och diplomati. Sverige har en lång tradition av att kunna balansera båda dessa perspektiv. Sverige måste, också som Natomedlem, fortsätta att vara en pådrivare för fred och nedrustning.

Kalle Olsson (S)

Anna-Caren Säterberg (S)